

Lausunto

26.02.2021

Asia: VN/20323/2020

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen lainsäädäntöön sekä eräihin muihin lakeihin tehtävistä muutoksista sote-uudistuksesta johtuen (Sote100)

Valitkaa jompikumpi alla olevista vaihtoehdoista

Lausunnonantajalla on lausuttavaa esitysluonnoksesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleistä

Lausuntopyynnön kohteena olevalla hallituksen esitysluonnoksella ehdotettaisiin tehtäväksi eri ministeriöiden hallinnonalan lainsäädäntöön hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistusta koskevasta lainsäädännöstä johtuvat tekniset muutokset. Näillä muutoksilla päivitetäisiin eri hallinnonalojen lainsäädäntö vastaamaan uutta rakenteellista toimintakenttää ja järjestämisvastuuta. Esityksen tavoitteena ei ole puuttua lainsäädäntöön sisällöllisesti. Ehdotuksilla on kuitenkin vaikutusta hyvinvointialueiden ja kuntien väliseen työnjakoon ja yhteistyöhön.

Laki kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muuttamisesta

23 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että erityishuollon johtoryhmä korvataan hyvinvointialueen monijäsenisellä toimielimellä. Toimielimessä tulisi olla vähintään kolme hyvinvointialueen johtavaa viranhaltijaa siten, että toimielimessä on edustettu lääketieteellinen, kasvatustieteellinen ja sosiaalihuollollinen asiantuntemus. Vastaavaa asiantuntemusta on edellytetty myös tämänhetkiseltsä erityishuollon johtoryhmältä.

Erytyshuollon johtoryhmän tehtävät liittyvät yksilökohtaisen erityishuollon järjestämiseen ml. tahdosta riippumattoman erityishuoltoon liittyvät tehtävät. Nämä tehtävät vaativat syvällistä substanssi osaamista. Tulevan toimielimen kokoonpanossa on painotettu oikein monialaista asiantuntemusta. Näkemyksemme mukaan kokoonpanon tulee koostua puhtaasti riittävän

osaamisen omaavista viranhaltioista. Toisaalta voitaisiin harkita näiden asioiden osalta siirtymistä puhtaasti viranhaltijapohjaiseen päätöksentekoon.

Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Esitysluonnoksen mukaan sekä kunnan että hyvinvointialueen tulisi huolehtia osaltaan samojen ehkäisevän päihdetyön jo nykylaissa olevien tehtävien toteuttamisesta, esimerkiksi huolehtia päihdeolojen seurannasta alueellaan ja siitä, että päihdehaittojen vähentämistä koskevaa tietoa tarjotaan yksityisille henkilöille ja koko väestölle. Vaikka säännökset sisältävät myös tehtäviä koskevan yhteensovittamisveloitteen, jättää esitetty sääntely epäselväksi miten tosiallisesti ehkäisevän päihdetyön vastuut kunnan ja hyvinvointialueen välillä jakautuvat, esimerkiksi päihdeolojen seurannassa. Momentin 2 kohtaan 4 tulisi lisäksi lisätä asuntotoimi

Muuta

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävistä säättäminen vaikuttaisi aiheuttavan kunnallisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen puolelle jäsentymättömän, pirstaleisen tehtäväkokonaisuuden, jossa työnjako ja toimivaltarajat ovat epäselvät ja osin päällekkäiset. Toimijoiden tulisi voida lainsäädännön perusteella hahmottaa oman toimivaltansa rajat ja yhteistyöveloitteet ja nyt näin ei monilta osin ole tapahtumassa, mikä voi johtaa merkittäviin ongelmiin lainsäädännön toimeenpanossa, resurssien kohdentamisessa ja tavoiteltujen vaikutusten saavuttamisessa.

Lainsäädännössä käytettävät käsitteet tulisi yhtenäistää loogiseksi kokonaisuudeksi ja jatkovalmistelussa varmistaa, että lainsäädäntö on toimeenpantavissa myös käytännössä ja arvioidut vaikutukset vastaavat todellisia ennakoitavissa olevia vaikutuksia.

Pesonen Mika

Siun sote, Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä